

GUTENBERG

Finska Typografförbundets organ

N:o 42 (6)

Suomen Kirjallajaliiton äänenkannattaja

Mars 15 Maaliskuu	Prenumerationspris — Tilauhinta Helt år — Koko vuosikerta 5 m. Halft år — Puoli vuosi 3 ” Postportot inber. — Postimaksu siihen luettuna. Lösnummer — Irtonaisnumero å 30 p.	Ansvarig redaktör: Vastaava toimittaja: O. A. Nyman Adr.: Gräsviksg. 10. Ösote: Ruoholahdenk. 10.	Annonspris — Ilmoitushinta Per petitrad } 25 p. Petiiti-riviltä }	8:de årgången 1900 8:s vuosikerta
--------------------------------	--	--	---	--

Finska Typografförbundet. Suomen Kirjallajaliitto.

Tiedonantoja Liittohallitukselta.

Vahvistetun Liittohallituksen ja Suomen Kirjapainomistajain valiokunnan väliset kirjelmät ovat näin kuuluvat:

Helsingissä 3 p. Maalisk. 1900.

Kirjapainomistajakokouksen Herroille Valtuutetuille.

Koska yhteisestä kokouksesta hotelli Fenniassa t. k. 1 p:nä esiintyi että enempää sovittelevia Valtuuskunnan puolesta ei ole odotettavissa, saa Suomen Kirjallajaliiton vahvistettu Hallitus täten ehdottaa että yhteisessä tarifi-ehdotuksessa olevat erimielisyydet alistettaisiin puolueettoman *sovinto-oikeuden* ratkaistavaksi ja alistaa Liitto itsensä noudattamaan sovinto-oikeuden päätöksiä, siten saadakseen vielä sovinnollisen ratkaisun tarifi-asiansa.

Jos sovinto-oikeus Herroilta Valtuutetuilta hyväksytään, saa Vahvistettu Liittohallitus täten ehdottaa, että tähän sovinto-oikeuteen valitaan kaksi jäsentä kummaltakin puolueelta, jotka yhteisesti valitsevat viidennen puheenjohtajaksi ja saamme ilmoittaa että Liittoa tulee edustamaan Herrat Valtioneuvos Th. Rein ja Tohtori Valfrid Vasenius, jotka hyväntahtoisesti ovat suostuneet tähän tehtävään.

Toivossa saada hyväntahtoisista vastausta ensi tilassa piirräme

Vahvistetun Liittohallituksen puolesta:

J. A. Kosk.

K. J. Mandelin.

Helsingissä 8 p. Maaliskuuta 1900.

Suomen Kirjallajaliiton Lisätylle Hallitukselle.

Arvoisan Liittohallituksen meille tekemä ehdotus alistaa erimielisyydet kysymyksessä olevassa palkkaus-tarifi-asiansa erityisen sovinto-oikeuden ratkaistavaksi on antanut meille aihetta jälleen kokoontua.

Tarkan harkinnan mukaan emme kuitenkaan ole katsooneet voivamme tehtyyn ehdotukseen suostua, meillä kun on selviä numeroita maamme kirjapainojen ja sanomalehtien nykyisestä kannattavuudesta. Suuremmat myönnytykset olisivat samat kuin me suoraan päättäisimme osan niistä lakkauttaa. Jo suostutuilla ehdoillakin on luultavaa, että suuria mul-listuksia ammattimme ja sanomalehdistömme alalla tapahtuu. Ja kuin asia näin on, ei sovinto-oikeus voi sitä muuttaa, emmekä me voi meidän ja sanomalehdistön olemassaoloa jättää minkäänlaisesta satunnaisesta sovittelevasta riippuvaksi.

Mitä oppilastariffiin tulee huomautamme, että olemme jo luvanneet ottaa asian perustetun yhdistyksemme tutkittavaksi ja järjestettäväksi.

Vakuutuksemme siis on, että on molemminpuoliseksi eduksi, jos tarjoamamme tarifi hyväksytään ja lisäparannukset jätetään siksi, kunnes nykyisen ylimenon vaikutukset ovat tasaantuneet ja sen seuraukset käytännössä nähty.

Ehdotamme siis uudelleen, että Liittohallitus, jos ei katso itse voivansa esityksemme suostua, vielä alistaa asian osastojensa käsiteltäväksi.

Suomen Kirjapainomistajain valiokunnan puolesta:

Lennart Cajander.

Matti Svanljung.

Suomen Kirjapainomistajain Valiokunnalle.

Vastaukseksi Valiokunnan arvoisaan kirjelmään, jonka kautta saimme tiedon että ehdotuksemme sovintotuomiosta on hylätty, saamme ilmoittaa, että Suomen Kirjallajaliiton Vahvistettu hallitus tänään pitämässään kokouksessa päätti hyväksyä Suomen Kirjapainomistajain ja Suomen Kirjallajaliiton yhteisesti tekemän tariffin myöskin niissä kohdissa, jotka erivät Liiton ehdotuksesta, ja että Liitto niinmuodoin on hyväksynyt Valiokunnan meille jättämän tariffin kokonaisuudessaan, etenkin koska Herrain Valtuutettujen kirjelmästä esiintyy, että tämä tarifi on katsottava käytännössä järjestäytyväksi, jota paitsi lopulliseen päätökseen myöskin vaikutti Valiokunnan kautta annettu lupaus oppilaskysymyksen pikaisesta järjestämisestä.

Samalla on meidän mainittava että me puolestamme olemme aina toivoneet että tarifikysymys tulisi rauhallisesti ratkaistuksi, niin ettei juopa työvään ja työnantajain välillä vieläkin suurensi riitaisuuk-sien kautta, joiitten vaikutuksia on vaikea tietää. Pettymyksen tunteella olemme sen vuoksi Teidän kirjoituksestanne havainneet, että ehdotuksemme sovintotuomiosta on hylätty, joten meiltä on riistetty mahdollisuus puolueettomasti sovintotuomarian edessä puolustautua sitä syytöstä vastaan, että vaatimuksemme sisältäisivät muutakin kuin olojen aiheuttaman palkka-kysymyksen.

Molemmiin puolin tapahtuneiden paikkojen irtisanomisen johdosta tahdomme ilmoittaa, että koska me nyt olemme tariffin hyväksyneet, katsomme ne siten peruutetuiksi ja on meidän vakuutuksemme että työtä jatketaan samalla molemminpuolisella luottamuksella kuin selkkauksien edellä.

Lopuksi pyydämme että toimenpiteisiin hyväntahtoisesti ryhdyttäisiin että ensi tilassa saataisiin lopullinen sopimus tehdyksi.

Helsingissä 9 p:nä Maaliskuuta 1900.

Vahvistetun Liittohallituksen puolesta:

J. A. Kosk.

K. J. Mandelin.

Helsinki 19 10/3 00.

Suomen Kirjallajaliiton Lisätylle Hallitukselle.

Olemme vastaanottaneet arv. kirjeenne t. k:n 9 p:ltä, jossa Te ilmoitatte suostuvanne siihen palkkaustariffiin, joka Suomen kirjapainon omistajain yleisessä kokouksessa helmikuun 18 ja 19 p:nä t. v. laadittiin. Olemme vakuutetut että tämän toimenpiteen kautta entinen hyvä väli palautuu ja että työvään asema nykyisestään paljon paranee.

Sovinnonteosta olemme ilmoittaneet niihin paikkoihin, joissa irtisanominen meidän puolelta on tapahtunut, että tämä toimenpide peruutetaan, ja pyydämme Liittohallitusta heti antamaan eri osastoilleen samallaisen toiminta ohjeen, koska irtisanomisen peruutus on selkkausten välttämiseksi tehtävän persoonallisesti, kuten itse irtisanominenkin.

Suomen Kirjapainomistajain valiokunnan puolesta:

Lennart Cajander.

Matti Svanljung.

Vahvistetun Liittohallituksen päätöksestä hyväksyä tarifi-ehdotus Kirjapainomistajain ehdotuksen mukaisesti tulee kiertokirjeessä osastoille tehtäväksi lähemmin selkoa.

Asiamieheksi on valittu Kotkan osastossa hra *J. Nurhonen*, osote: Nyleniuksen kirjapaino.

Liiton Vararahastoon on Sortavalan osasto lahjoittanut 15 markkaa.

Liittohallitus.

Förbundsstyrelsens meddelanden.

De emellan förstärkta Förbundsstyrelsen och Finska Boktryckeriägare delegationen växlade skrivelserna äro sålydande:

Helsingfors den 3 Mars 1900.

Till Boktryckeriägaremötet Herrar Delegerade.

Då af det gemensamma mötet å hotel Fennia framgick att någon vidare sammanjämknng från Delegationen ej är att förvänta, får Finska Typografförbundets förstärkta Styrelse härmed vördsamt föreslå att de i det gemensamma tariff-förslaget förekommande skiljaktigheterna underställes en opartisk *skiljedoms* afgörande och underkastar Förbundet sig *skiljedoms*tolens beslut till efterföljande för att sålunda ännu kunna få en fredlig aflösning på tariff-frågan.

Ifall en skiljedoms tol af Herrar Delegerade godkännes, får Förstärkta Förbundsstyrelsen härjämte vördsamt föreslå att i denna skiljedoms tol utses

tyvenne medlemmar af hvardera parten samt att dessa gemensamt välja en femte till ordförande och få vi delgifva att Förbundet kommer att företrädas af Herrar Statsrådet Th. Rein och Doktor Valfrid Vasenius, hvilka benäget åtagit sig detta uppdrag.

I hopp om ett benäget svar fortast möjligt teckna

På Förstärkta Förbundsstyrelsens vägnar:

J. A. Kosk.

K. J. Mandelin.

Till Finska Typografförbundets förstärkta styrelse.

Den ärade Förbundsstyrelsen oss förelagda förslag att underställa meningsskiljaktigheterna i löne-tariff-frågan en särskild skiljedoms tolens afgörande har föranledt oss att åter sammankomma.

Efter samvetsgrann pröfning ha vi icke ansett oss kunna gå in på det gjorda förslaget i betraktande af att vi ha tydliga siffror rörande tryckeriernas och tidningarnas nuvarande rentabilitet. Än större medgifvande skulle vara detsamma som om vi helt enkelt skulle besluta indraga en del af dem. Redan med de af oss medgifna vilkoren är det troligt, att stora omhvälfningar komma att ega rum på vårt yrkes och tidningsprärens område. Och då så är förhållandet, kan skiljedoms tolen icke förändra det, och vi kunna icke göra vär och tidningsprärens existens beroende af något slags tillfällig medling.

Hvad läringsstariffen beträffar vilja vi fästa uppmärksamheten på att vi redan lofvat öfverlämna denna fråga till vår nybildade förening för att af denna behandlas och ordnas.

Vår öfvertygelse är därför, att det är till ömsesidig fördel, om den af oss erbjudna tariffen godkännes och ytterligare förbättringar lämnas till dess värkningarna af den nuvarande öfvergången utjämnat sig och dess följder blifvit i praktiken synliga.

Vi föreslå därför att Förbundsstyrelsen, om den icke anser sig själf kunna gå in på vårt förslag, ytterligare ville underställa frågan de olika afdelningarna.

Å Finska Boktryckeriägare delegationens vägnar:

Lennart Cajander.

Matti Svanljung.

„Till delegationen för Finlands boktryckeriägare.

Till svar å Delegationens ärade skrifvelse, hvarti vi underrättats att vårt förslag om skiljedoms tolens förkastats, få vi meddela, att Finska Typografförbundets förstärkta styrelse vid i dag hållet sammanträde beslutat godkänna den af Finlands boktryckeriägare och Finska Typografförbundet gemensamt uppgjorda tariffen äfven i de punkter, som afvika från Förbundets förslag, och att Förbundet således i sin helhet godkändt den af delegationen till oss öfverlämnade tariffen, särskildt då af herrar delegerades skrifvelse framgår att densamma är att anses som en tarifi, hvilken genom praktiken nog regleras; och har det slutliga afgörandet påverkats äfven genom det af delegationen gifna löftet om läringsfrågans snara ordnande.

Tillika anse vi oss böra framhålla, att vi för vår del städe önskat att tariff-frågan blefve på ett fredligt sätt bilagd, på det icke klyftan mellan arbetare och arbetsgifvare mätte än vidare utvidgas genom stridigheter, hvilkas värkan vore svår att förutse. Det är därför med en känsla af besvikning vi af Eder skrifvelse erfarit, att genom afslaget å vårt förslag om skiljedoms tolens beröfvats möjligheten att införa opartiska skiljedoms tolens försvara oss gentemot besymlingen, att vårt förfafande och våra anspråk vore annat än en af omständigheterna nödvändig-gjord, berättigad lönefråga.

Beträffande å ömse sidor gjorda uppsägningar, få vi meddela, att vi efter det tariffen blifvit af oss godkänd, anse alla dylika återgångna och är vår öfvertygelse den, att arbetet skall fortsättas med samma ömsesidiga tillit som före konflikten.

Slutligen få vi förbindligast anhålla, att åtgärd med det snaraste vidtages för uppgörandet af en definitiv öfverenskommelse.

Helsingfors den 9 mars 1900.

På Förstärkta förbundsstyrelsens vägnar:

J. A. Kosk.

K. J. Mandelin.

Helsingfors 19¹⁰/₃ 00.

Till Finska Typograförbundets Förstärkte Styrelse.

Vi hafva emottagit Eder ärade skrifvelse af d. 9 d.s, hvori Ni tillkännagifver, att Ni gått in på den lönetariff, som å Finlands tryckeriägares allmänna möte den 18 och 19 februari d. å. uppgjordes. Vi äro öfvertygade om, att genom denna åtgärd det förut rådande goda förhållandet åter inträder och att arbetspersonalens ställning betydligt förbättras i förhållande till det nuvarande.

Angående denna öfverenskommelse hafva vi meddelat underrättelse till de orter, där uppsägning å vår sida skett, om annulerande af denna åtgärd, och anhålla vi, att Förbundsstyrelsen genast till sina skilda afdelningar meddelar liknande instruktion, då återtagandet af uppsägning till undvikande af trassel bör ske personligen, liksom själfva uppsägningen.

Å Finska Boktryckeriegare delegationens vägnar:
Lennart Cajander.

Matti Svanljung.

Med anledning af Förstärkte förbundsstyrelsens beslut att godkänna tariff-förslaget enligt Boktryckeriägaremötets förslag, kommer en redogörelse att sändas i cirkulär till afdelningarne.

Till ombud i Kotka afdelning har utsetts hr J. Nurhonen, adress: Nylenius tryckeri.

Förbundets Reservfond har från Sordavala afdelning erhållit som gåfva 15 mark.

Förbundsstyrelsen.**Ilmoitettuja jäseniä. Anmälda medlemmar.**

Helsingin osastosta: — *Från Helsingfors afdelning:* Holmström, Juhon, l. s., ⁸/₅ 71. — Leikainen, Adam, l. s., ¹²/₅ 81. — Leväluoma, Johan Gustaf, l. s., ¹²/₁₀ 65. — Palenius, Gustaf Sigfrid, l. opp., s.-elev, ¹⁰/₂ 81.

Turun osastosta: — *Från Åbo afdelning:* Sandberg, Edvard Fredrik Waldemar, p.-opp., t.-elev, ¹⁵/₄ 81. — Åberg, Otto Albert, l. s., ⁷/₄ 58.

Oulun osastosta: — *Från Uleåborgs afdelning:* Pesonen, Antti Eemeli, l. s., ²⁸/₁₁ 76.

Porvoon osastosta: — *Från Borgå afdelning:* Sandstén, Anders Edvin, l.-opp., s.-elev, ²⁵/₁ 82.

Viipurin osastosta: — *Från Viborgs afdelning:* Jakovleff, Nikolai, p., t., ²⁸/₈ 78.

Haminan osastosta: — *Från Fredrikshamn afdelning:* Tiilikainen, Oskar Henrik, l. s., ¹⁰/₂ 77.

Yhtyneitä jäseniä. Inträdande medlemmar.

Porvoon osastosta: — *Från Borgå afdelning:* 1238. Blom, Evert *).

Jyväskylän osastosta: — *Från Jyväskylä afdelning:* 1239. Hagfors, Aleksius *).

Helsingin osastosta: — *Från Helsingfors afdelning:* 1240. Törnqvist, Maria Sofia. — 1241. Hahka, Hjalmar.

Haminan osastosta: — *Från Fredrikshamn afdelning:* 1242. Haahio, Emil. — 1243. Marttela, Emil. — 1244. Antikainen, Arvid. — 1245. Sergejeff, Nikolai. — 1246. Majblom, August. — 1247. Punntti, Hjalmar. — 1248. Pekkanen, Antton.

Oulun osastosta: — *Från Uleåborgs afdelning:* 1249. Haapanen, Kustaa. — 1250. Sellman, Alfred. — 1251. Andersin, Alfred Johan.

Kuopion osastosta: — *Från Kuopio afdelning:* 1252. Puustinen, Adam. — 1253. Savolainen, Edvard.

Turun osastosta: — *Från Åbo afdelning:* 1254. Tukiainen, Oskar. — 1255. Laine, August Vilhelm.

Vaasan osastosta: — *Från Vasa afdelning:* 1256. Viderberg, Oskar Rudolf. — 1257. Lillqvist, Johan Ferdinand.

Muuttaneita jäseniä. Afflyttade medlemmar.

955. Streng, K. E., Viipurista Helsinkiin, från Viborg till Helsingfors. — 1020. Toivonen, A., Viipurista Tampereelle, från Viborg till Tammerfors. — 655. Wikström, Frans Oskar, Porvoosta Helsinkiin, från Borgå till Helsingfors. — 1216. Södergren, J., Vaasasta Turkuun, från Vasa till Åbo. — 629. Wikström, K. W., Helsingistä Haminaan, från Helsingfors till Fredrikshamn. — 335. Kinnunen, P., Kuopiosta Tampereelle, från Kuopio till Tammerfors.

Eronneita jäseniä. Utgående medlemmar.

1108. Lundholm, A., — 428. Malmberg, P. W., ei ole suorittanut jäsenmaksuja, för bristande medlems-giffter. — 672. Wasenius, O. A., kuollut, död.

Tariffiasia ratkaistu.

Siitä lähtien, kun Suomen kirjaltajaliitto viimekesäisessä kokouksessaan lopullisesti perusteli yhteistä koko maata käsittävää tariffia, on tämä olojen pakottama homma ollut mitä katalimman parjauksen alaisena maamme sanomalehdissä. Tosioloihin perustuvista selonteista ei ole välitetty lainkaan. Asialliset selvitykset ovat kaikuneet kuuroille korville. Tar koitus vaan on ollut „isänmaallisuuden“ nimessä kiihoittaa olojamme tuntematonta yleisöä kiinnittämään hirttonuoraa sen pienen, raihnaisen ja kalpeakasvoisen joukkueen kaulaan, jotka kutsuvat itseään kirjaltajiksi ja jotka ovat ryhtyneet taisteluun ihmisellisyensä ja terveytensä säilyttämiseksi. Ja että sanomalehdet ovat tässä täydellisesti onnistuneet, osoittaa se, että missä ikänensä tätä nykyä kirjaltaja esiintyy, niin kaikkialla viitataan häntä sormella ja sanotaan: tuossa on maankavaltaja — isänmaanpeturi, jota tulee karttaa. Jos lähtee kadulle tahi kujalle, kirkkoon tahi kouluun, niin kaikkialla lukee harhaan johdettujen kansalaisten katseista sanat: tuossa on yksi niitä »Juudaksia, jotka pettivät lippunsa».

Ne kirjaltajat, joita viime talvena erään pikkuseikan takia sanomalehdissä kaikkialla ylistettiin kansallisen olemassa-olomme tärkeimpinä turvaajina, juuri nuo samat kirjaltajat ovat samojen sanomalehtien valheellisen parjauksen johdosta tätä nykyä syösty erikseen kaikista muista kansalaisista. Ne korkeimpaan ylimystöön kuuluvat hienohelmat, jotka vuosi sitte tämän pikkuseikan takia lahjoittivat kirjaltajille kallisarvoisen kukkakorin, ovat nyt olleet alttiit ryhtymään minkäläisiin keinoihin tahansa, kunhan he vaan olisivat voineet lisätä entistään korkeammaksi keuhkotautiin kuolevain kirjaltajain lukumäärää. Ja tämä kaikki on tapahtunut siitä syystä, että nuo ennenaikaiseen hautaan sortuvat kirjaltajat ovat pienessä määrässä koettaneet parantaa tätä kadehtimatonta asemaansa.

Ne katkerat kyyneleet, jotka kirjaltajatkin sanomalehtien lakkautuksien johdosta, muitten kansalaisten kanssa yhdessä Maamme-laulua laulaessaan ovat vuodattaneet, ovat nyt kuivuneet, siihen ovat maamme sanomalehdet panneet kaikki voimansa alttiiksi. Mutta helliä tunteita isänmaata kohtaan ei meiltä kuitenkaan kukaan saata riistää, vaikka olemmekin pakotetut kätkemään ne omaan yksityiseen ja rahaisaan kotiin. Armoa emme rukoile hirsipuussakaan — koska tiedämme taistelleemme *puhtailla aseilla!* Katsettamme emme paima maahan, vaikka koko kansan harhaan johdettu silmä olisi meihin kohdistettu, siksi että *omatuntomme on puhdas!*

Taistelumme ei ole suuntautunut ainoastaan tariffimme voittoon viemiseen, vaan on se suurimmaksi osaksi muodostunut sanomalehdistön valheellisen häväisyn ja alhaisen parjauksen, povissamme synnyttämän vihamielisyydellä katkeroittuneen tunteen hillitsemiseksi. Ja tässä olemme täydellisesti onnistuneet.

Jos taistelu olisi kohdistunut muka liiallisiin vaatimuksiin, niin saattaisimme tämän unohtaa. Sillä koskapa työnantajat ovat myöntäneet, että työntekijäin vaatimukset ovat kohtuulliset? Ei koskaan! Mutta sitä, että meidän kunniamme on mitä röyhkeimmällä tavalla poljettu, emme koskaan saata poistaa mielestäme.

Jos isännillä olisi ollut rahtuustakaan tahtoa saada tariffikysymys ilman koko maata tärisyttäviä rettelöitä sovinnossa päättymään, niin tämä ei olisi ollut meidän puolelta mahdotonta. Selvänä takeena siitä olivat ne sovinnolliset tulokset, joihinka jo yhteiskeskustelujen avulla oli päästy. Tariffimme vaikein kohta, itse palkkaperuste oli jo ohitse polttopisteensä ja paikalliskorotuksistakin oli sopimus saavutettu, ainoastaan pienemmistä seikoista oltiin eriävää mieltä. Muut kysymykset olivat pelkkiä humaniteettikysymyksiä, kuten esim. työpäivän lyhennys ja oppilastariffi, jotka eivät ainakaan mainittavassa

määrässä olisi vaikeuttaneet isäntien taloudellista kantaa. Vaan silloin, kuin kirjaltajat, sovinnosta varmoina, jättivät asian lopullisen ratkaisun 15 miehen huostaan jatkamaan sovinnonhieromista isäntien kanssa, niin asettuivat isännät mitä jyrkimmälle sotakannalle liittoamme vastaan. Keinoista ei lainkaan välitetty. Esi-merkkinä mainittakoon vaan, että samaan aikaan kun vahvistettu liittohallitus, vielä viimeistä keinoa käyttäkkeen rauhallisen ratkaisun onnistumiseksi, esitti sovinto-oikeutta, niin juuri samaan aikaan isäntävaliokunta kantoi mitä katalampia juonia liittomme kukistamiseksi, jota seuraavakin ote heidän salaisesta kierto- kirjeestään Suomen kirjapainoisännille todistaa:

„Liialliset vaatimukset ovat lannistettavat, jos miehi saada jotain kohtuutta aikaan. Se Valtuuskunta, jonka painoisännät mainitussa kokouksessaan asettivat, sai toimekseen antaa Suomen kirjapainojen isännille niitä toimiohjeita, joihin olot pakottavat, ja on Valtuuskunta päättänyt kaikkialla yleisen työn sulun eli lockoutin toimeenpantavaksi, siten että 14 päivän irtisanominen tapahtuu hetimiten eli viimeistään 5 p:nä tätä Maaliskuuta.

Valtuuskunta siis kehoittaa Teitä kirjapainoisännä neuvottelun yksimielisen päätöksen, vakuutettuna että hetken vastoinkäymiset eivät merkitse mitään siihen nähden että nämät vastoinkäymiset saadaan pitemmäksi aikaa poistetuksi“.

Tämä kaikki ei ole liitollemme muuksi kuin terveelliseksi opiksi. Tällaiselle pohjalle on siis meidän rauhallinen toimintamme vastaisuudessa suunnattava. Tällainen on isäntien hiihtämä latu. Jos tosin olemmekin tällä kertaa saaneet asiamme ilman erityisiä koettelemuksia ratkaistuksi, niin ei ole lainkaan takeita siitä, josko näitäkään lupauksia vastaisuudessa täytetään, joihinka isännät nyt ovat sitoutuneet. Nekin ovat yksinomaan kassojemme tukemina.

Jos voitto tällä kertaa ei olisikaan täysin tyydyttävä, niin on kuitenkin suurin huomio kiinnitettävä siihen, että olemme saaneet asian ilman rahallisia uhrauksia ratkaistuksi. Ja että tämä ilman uhrauksia saavutettu voitto kuitenkin on katsottava suureksi, osoittanee jo sekin, että olemme saaneet aakkoslaskureformin käytäntöön *kaikissa Suomen kirjapainoissa.*

Tosin se palkankorotus, jonka pääkaupunkiin nähden olemme saavuttaneet, on niin mitättömän pieni, että se tuskin riittää korvaamaan edes sitä vuokranlisäystä, jolla asuntohuoneet ovat viimeisen viiden vuoden kuluessa kohonneet, vaan kun luomme huomion niihin kurjiin oloihin, jotka tätä nykyä suuressa osassa maaseutua vallitsee, niin on voitto kuitenkin katsottava siksi suureksi, että sellaista voittoa harvoin ennen on yhdellä kertaa saavutettu.

Jos lakkoyrityksellä olisimmekin paikka paikoin saavuttaneet suurempiakin tuloksia, niin olisi tämä ainakin ajaksi vaikuttanut lamauttavasti liiton vastaiseen toimintaan. Isäntävaliokunnan tarkoituksena on silminnähtävästi ollut kukistaa organisatiosuomiimme. Heidän tarkoituksenaan on ollut päästä käsiksi meidän kassoihimme, siten menetelläkseen organisatiosuomiimme mielin määrin. Mutta tässäpä he ovat erehtyneet.

Se luottamus, jonka kirjaltajisto maassamme uskoivat vahvistetulle liittohallitukselle, ei ole ollut keveä kantaa. Se on rasittavana painajaisena alituisen painanut sen jäsenten hartioilla. Asioita on punnittu ja pohdittu, suunnitelmia esitetty, perustelmia rakennettu. Jos joukossa on ollut säyseitä miehiä, niin eipä jyrkistäkään ole ollut puute. Omat asiat ovat olleet tukahduttetut silloin, kun liiton korkein voitto on ollut päämaalina. Nekin miehet, jotka miltei viimeiseen saakka pitivät työlakkoa välttämättömänä, kuitenkin asiaa lopullisesti tarkemmin punnituaan, kalpein kasvoin yhtyivät äänestämään rauhallisen ratkaisun eduksi. Ja tulos oli *yksimielinen.* Sen, että vahvistetun liittohallituksen jäsenet tällä päätöksellään panivat itsensä alttiiksi yhden osan kirjaltajistoa epäluottamukselle, saattoi jo etukäteen arvata, vaan koska kukin omasta syvällisestä vakaumuksestaan tiesi menelleensä *oikein*, niin tätä asiaa ei voitu auttaa.

*) Jääneet huomaamatta pois viime numerosta. — Af förbi-seende utelblifna från föreg. nummer.

De olika försöken att på *icke mekanisk* väg förenkla sättningen.

Efter Karl Höger

af

J. J.n.

(Forts. fr. n:o 2.)

Utan gensägelse är dock det af sättaren Leopold Weiss i Wien uppfunna systemet det mest vidtomfattande och genialast uttänkta. Då han 1881 bekantgjorde sitt system, ville han härmed skapa ett satsmateriel, som skulle kunna sätta arbetaren i stånd att hinna tre ggr så mycket som förut. För detta ändamål sonderdelade Weiss orden och talen på så sätt, att bokstafs- och sifferleder sattes i stället för de enstaka stilarna. Härigenom bortföll fullständigt den direkta användningen af de enskilda ljudtecknen. Vid ofta förekommande ordleder, som bestodo af mer än fyra eller fem bokstäver och hvilka använda i sin helhet skulle försvårat systemets genomförande, sonderdelade Weiss äfven dessa. Ordet schaft t. ex. ersattes med sch/ft; schwartz med sch/wa/rtz o. s. v. Denna ytterligare sonderdelning företogs naturligtvis med hänsyn till den allmänna användning dessa leder hade i språket, t. ex. cht i Ma/cht, Re/cht, bri/cht, la/cht, lei/cht, Fur/cht; ngt i bri/ngt, fä/ngt o. s. v.

Sifforna bestodo af två- och treledade talsummor. De tvåledade siffersummorna hafva vi redan lärt känna i de å den Decker'ska officinen 1840 använda ligaturerna. Weiss lät nu, för att icke kollidera med föregående patent, införa äfven treledade siffersummor. Så t. ex. blefvo alla de kombinationer, sex till antalet, som kunde fås af siffrorna 4, 2 o. 3 sammangjutna: 423, 432, 324, 342, 234 o. 243. Huru omfattande denna gruppindelning var, inses lätt, då kasten för det treledade siffersystemet innehöll icke mindre än 1056 fack inrymmande utom 980 taltecken, enheterna från 1—0, 01—09 o. 001—009 jämte 00 och 000. Vidare fanns fack för utslutning, punkt och komma.

De tvåledade siffersammansättningarna voro naturligtvis mindre vidlyftiga. Utan de af Decker använda typerna tillkomma 01—09 jämte sammangjutna 00 och 000. Kasten för tvåledade siffror innehöll 120 fack med alla mellan 01—99 tänkbara tvåledade sammansättningar.

Att dessa båda sifferkombinationer skulle vara af stor fördel i praktiken synnerligen vid sättning af lottlistor och tabeller ligger i öppen dag. Att föredraga är naturligtvis det tvåledade framför det andra mer omfattande.

Detta system skulle nog ha haft större framtid för sig, om det icke genom sin massa stafvelser och siffertecken afskräckt så många.

Weiss anger i patentansökningen tre kastuppställningar för sitt system. Enligt den första, räknar kasten 485 fack, enligt den andra, hvilken Weiss förordar som den mest praktiska, 682 fack och enligt den tredje, för hvilken ligger till grund den tänkbarast noggranna uppdelning af det tyska språket 1248 fack.

Dessa tre kastuppställningar hafva nu betydligt förenklats.

Detta system kom till användning bland annat i Wiens statstryckeri. Innan det kom till offentligt bruk, hade en flere timmars kappsättning egt rum mellan uppfinnaren med sitt system och en sättare vid »Neue Freie Presse» med vanlig stil. Härvid visade sig visserligen, att det Weiss'ska systemet ifråga om produktionsförmåga var den vanliga sättningen öfverlägsen, dock ansågo prisdömmarna sig icke kunna, och detta med rätta af ett enda försök, fälla utslaget. Efter fortsatta försök infördes det först å den Jasper'ska officinen. Trots noggrann granskning var det nästan omöjligt att skilja hvad som var stil och hvad som var sammangjutningar.

De fördelar man under experimenten funnit hos det nya aystemet, visade sig dock vid praktiskt bruk vara skäligen minimala. Produktionsförmågan, som man ansatt vara rätt stor, syntes dock icke uppgå till mer än 15 rader pr 100, d. v. s. på 100 rader satta med Weiss'ska typer komma 85 rader vanlig stil. Hvad beträffar afläggningen, var denna synnerligt invecklad och man får icke undra på, att de därmed sysselsatta arbetarna ledo af stor nervositet.

Vid statstryckeriet i Wien, där de användas vid sättning af parlamentsprotokollen, äro arbetarna af den mening, att hvad som möjligen vinnes i tid vid sättningen, ej uppväger de svårigheter och obehag, som afläggningen, revideringen och korrigeringen medföra, aldraläst om det ej sker för egen räkning. Den ene sättaren kan ju t. ex. bilda orden Freundschaft, Verwicklungen och Wiederaufnahme sålunda: F/reu/nd/scha/ft, V/er/wi/ck/lun/gen, W/ie/der/auf/na/hme, under det en annan mindre öfvad sammansätter följande ordtyper: F/re/und/sch/af/t, V/er/wi/ck/lu/ng/en, W/ie/der/auf/na/h/me. Häraf följer, att vid revidering i maskinsalen sättaren är tvungen uppsätta de ord i hvilka fel förefunnos, för att icke onödigtvis få springa fram och åter.

(Forts.)

Vetelä — vetelämpi.

Kun viime maanantain iltana kävelin Aleksanterilla huomasin kuinka muuan poikanaskali jakeli eräänlaisia valkoisia lappuja ohikulkeville. Ensi ajatukseni oli, että nyt ne buurit ovat taas varmaankin „Long Tom”illaan pamputtaneet englantilaisia pempulle tai on Matti Kurikka palannut takaisin tänne kontioiden kotimaahan, ja että Hufvudstadsbladet kaikessa valppaudessaan on jo ehtinyt lisälehtien kautta levittämään tätä hermoja tärisyttävää sanomaa meidän vallassa-olijoillemme tai että meidän tunnettu patriottimme, kirjailija-nero veli Vihtori näin huomattavalla tavalla ilmoittaa meille rakkaaksi käyneen teoksensa „Frun från England” toisen jakson ilmestyneen. Mutta kun tuolta poikaselta sain käsiini yhden kappaleen noita mieltäni kiinnostavia lappuja, huomasin pahasti petyneeni. Lopussa näet seisoi selvillä kirjaimilla painettuna muistaakseni tähän tapaan: „Koska liittohallitus on hyväksynyt isäntien ehdottaman palkkaustariffin osastoja kuulustelematta, kutsutaan kirjaltajia kokoontumaan työväenyhdistyksen huoneustoon tänä iltana k:lo 8 vastalauseen panoa varten. Päivälehdessä ja Työmiehen kirjapainon väestö“.

Ahaa, vai siitä kohti se puristaa!

Kyllähän minä aina olen ollut veljeysaatteen innokas ihailija ja saarnannut, että meidän kirjaltajain tulisi enemmän olla solidaarisia toisten työmiesten kanssa, mutta tämä keino ei ikimainmassa olisi pätkähtänyt minun paksuun päähäni.

Näitä seikkoja miettiessäni tallustelin työväenyhdistyksen talollekäsini, jonne saavuttuani siirryin muitten mukana teatterisaliin, jossa kokuusta oli aikomus pitää. Tämä rakennus oli minulle jo ennestään tuttu, sillä olin käynyt täällä muutamia kertoja ihailemassa Topra-Heikkiä. Mutta sehän ei kuulu tähän.

Kokouksen avasi veli Reino, ankarasti paheksuen liittohallituksen menettelyä tariffiasianssa ja valittaen sitä, ettei hänen oltu sallittu silmäillä liittohallituksen vielä puhtaaksikirjoittamattomia pöytäkirjoja, vaan oli sanottu niiden olevan jossain maalla sekä kehoitti läsnäolijoita panemaan vastalauseen mokomaa akkamaista pannukakun tekoa vastaan.

Mutta ihme ja kumma, kellään ei näyttänyt olevan halua siihen! Vihdoin veli Alpiini nousi puhumaan, korotti „tiskanttia” ja sanoi: pannaan vaan vastalause, sillä sittehän näkevät ettei meillä ole ollut niin suuria vaatimuksia!

— Pannaanko siis vastalause? kysyy puheenjohtaja.

Sihteeri alkaa selittämään, että ei nyt vielä ainakaan ole sovelias panna; ehkä niillä on ollut päteviä syitä tammoiseen menettelyyn. Samoin pari muuta puhujaa.

— Hyväksytäänkö siis liittohallituksen menettely? uudistaa puheenjohtaja.

— „Joo” — „ei” — kuuluu nurkasta heikkoa nurinata.

Muuan läsnäolijoista pyytää puheenvuoroa. Hän sanoo olevansa konepaimaja, ja on tullut panemaan vastalauseita.

Hyvä, ajattelin itsekseen, onhan se hauskaa, että painajakin joskus maailmassa heräävät, jos ei juuri yhteistoimintaan, niin ainakin hajoittamaan.

Lopuksi ryhdytään äänestykseen.

— Ne, jotka tahtovat panna vastalauseen, nostavat kätensä ylös! kehoitti puheenjohtaja.

No, mutta kukas muu kuin meidän kaikkein hyvä ystävä Mikko se on, joka nostaa molemmat etu-ulottimensa ylös: toisella hän panee vastalauseen liittohallitusta ja toisella Helsingin osaston puheenjohtajaa vastaan, ettei oltu saatu yhdistyksen huonetta kokousta varten.

Minä tuupassin entistä „lafka-bologistiani” Suomettaren ajoilta, Caijusta kylkeen, että kuiskaa sinä veli Mikolle, että hän nostaa takalottimensäkin pystyyn ja niillä panee vastalauseen sitä vastaan että anniskeluyhtiö on korottanut ryyppynhintaa kahdella pennillä.

Joku pyytää puheenvuoroa.

Puheenj.: hra H — — —

Herra H.: Eräs puhuja täällä juuri kiven kovaan kehoitti panemaan vastalauseita, vaan nyt äänestäessä hän ei nostakaan kättänsä.

Veli Alpiini: Ette suinkaan te h—ssä vaadi, että minun pitäisi panna vastalause omaa tekoani vastaan!

Sihteeri ehdottaa lopuksi, että keskustelu pidettäisiin vastauksena kysymykseen.

Puheenj.: Pidetäänkö siis keskustelu vastauksena kys — — —?

Jonkunlaista heikkoa ääntä kuuluu nurkasta, jonka voi pitää hyväksymisen merkinä.

Porttikäytävässä tapasin vielä veli Caijusen, jolle tuumasin: jos oli vetelä liittohallituksen pannukakku, niin kyllä tämä...

— Tämä oli vielä sitäkin vetelämpä, vastasi veli Caijus, ja läksi omalle taholleen.

Jos joku tahtois tietää kuka tämän „pannukakun” on kyhännyt, niin tuskinpa se kukaan muu voi olla kuin

Mooses.

Studentmoral.

I hvilken form våra Apollos (kanske rättare: Bacchi) söner behandla den nutida fosterländska frågan, torde följande karaktärsbild ur den vidt utspridda stråkbrytaretidningen „Student-Typografen” utvisa.

„Våra kafeer och restauranter.

Det klagas högljuddt öfver brist på manuskript, och eftersom man ansätter mig med yrkanden på att jag skall skriva något, får jag väl lof att raspa ihop något slags goja. Lyckligtvis har en af mina medredaktörer påbörjat en bit om våra krogar (hvilken han visserligen åter släpt innan den blef färdig), och sålunda har jag tack vare honom fått en idé och en smula material. Visserligen är min erfarenhet måhända en smula för ringa för att göra mig kompetent att behandla ett så vidlyftigt ämne, men då ingen lämpligare person för tillfället fins till hands, får jag skildra våra kafeer och krogar och afgifva utlåtanden om dem.

På konditori-kafeernas område dominerar Fazer fortsättningsvis, trots den ofrefliga lokalen, ty läget är rätt bekvämt. Vägen dit från Esplanaden är inte lång och man behöver inte klättra upp för någon trappa. Dessutom äro några sorters bakelser tämligen ätliga, i synnerhet de som på senare tider uppdikt. Också glacen går ned utan plågor, men det samma kan ej sägas om den s. k. saften med vatten, hvilken utmärker sig genom sin brist på saft. Ja, det blefve för mycket att uppräknas alla de varor, som hos Fazer serveras. Jag inskränker mig till att konstatera, att de flesta utan svårighet kunna förtäras; en del äro t. o. m. rätt goda. Men ett beklagligt faktum är, att uppässarepojarna äro illa dres-

serade, långsamma och fätaliga, hvilket i synnerhet om söndagarna märks.]]

Nymark och Stavenor, gemenligen Stavemark kallad, är både konditori och krog. Hvad konditoriet beträffar, är det att märka, att lokalen är vida snyggare och trefligare än Fazers, men pojkarne om möjligt ännu söligare. Varorna smaka ganska bra. Men läget är inte så godt som Fazers.

Kroglokalen är för smal i förhållande till sin längd, som den väldiga spegeln gör skenbart ännu större. Men de födoämnen, som serveras, äro enligt min ringa erfarenhet af godo. Och maten är ju halfva födan. Hvad den andra hälften af födan beträffar, så har man ingen anledning att klaga öfver dess beskaffenhet å i fråga varande krog som, f. ö. ligger lämpligt nära teatern. Mätte den blomstra!

På *Catani* brukar man sitta tretiden på eftermiddagen (emellanåt ock på förmiddagen) och konsumera öl och köttpastejer. (D. v. s. kl. 3 f. m. äter man inte pastejer och dricker inte heller öl! den tiden på dygnet spelar sodavattnet en icke obetydlig roll). Att lokalen motsvarar alla berättigade fordringar, är det ett nöje konstatera! i all synnerhet är rococo-rummet trifsamt och fridfullt. Hvarför folk på senare tider begynt öfvergifva denna älskeliga tavern, är icke så lätt att förstå. Faktum är, att den om kvällarna är fätaligt besökt. För min del föredrar jag den framför stadens öfriga krogar, ty den är fri från trasgrannlät och damkapellselände samt fullt af angenäma minnen. I mitt tycke är det dock en brist, att där icke serveras Cointreas triple sec. Men som sagt, är Catani för öfrigt en ort, där det är ljudligt att vistas, såväl om förmiddagarna som om kvällarna notabene om man är i godt sällskap.

Kämpen har inte mina sympatier. Den är altför bullersam och musikalsk. Att se en skara fula, äldriga och så tjockt målade kvinns, att spacklingen och färgläggningen märks på långt håll, är inte något vidare nöje; och höra „Giebt es kein Stuhl da“ och svenska nationalsången: kväsarvåsen (Ruffen pratar skräp, sätt. anm.) framgnällas, kan vara intressant engång, men man får snart nog af det. För resten är det onödigt att tala vidare om Kämpen; det förtjänar den sannerligen inte.

Fennia är numera supkrogen par préférence. Det är den, som farit af med Catanis aftonkunder. Grann är lokalen, grant låta matsedlarna. Näringsmedlen äro tjänliga och alkoholen är drickbar där liksom annanstädes. Smårummen äro i mitt tycke icke synnerligen trefliga, men full blir man ju också i dem, om man öser i sig värtvaror i erforderlig myckenhet — och det händer nog att man gör det. Men få se, om kundkretsen kommer att förbli lika talrik, då *Fennia* förlorat nyhetens behag. Kanske återvända kunderna så småningom i Catanis sköte, där de naturligen komma att bli väl emottagna.

Socis besöker jag ytterst sällan, emedan man ju har tillgång till angenämare krogar. Därför vill jag icke inlåta mig på något utförligare bedömande af fru Maexmontans restauration.

I allmänhet tycks den dock vara föga omtykt. Men också där får man alkohol, och det är ju en viktig synpunkt.

Kapellet är vintertid mestadels tämligen öde, men om sommaren fins där folk som kringlor. Och märkligt vore det, om så icke vore fallet, ty icke alla människor kunna rymmas på.

Klippan, som är den förnämligaste af våra sommarkrogar. Maten är god, drycken är god och utsigten är förstklassig, åt hvilket håll man än tittar. Huru den skall kunna rymma alla sina gäster i sommar, begriper jag „tamme jädran“ inte. Nyberg får väl lof att plantera ut några hundra lifräddningsbojar i vattnet rundt omkring Blekholmen, så att de, som i folkträngseln blifvit trängda ut i vattnet, icke behöfva gå till botten. Med långa slangar bör man väl kunna leda ut alkohol till dessa vid bojarna sig fastklängande kunder.

Alphyddan är i allo lämpad för hungriga och törstiga vinglares behof (sommartid); dit rulla därför också de flesta vingelkarror. Vintertid är denna anspråkslösa hydda tack vare sitt stilla och ensliga läge synnerligen passlig för ramastommel. Alla vi, som där firade fastlagstisdagen, veta noggsamt, huru gemytligt man där kan ha, framför allt, då hvartannat nummer på programmet är alkohol.

Utrymmet tillåter mig icke att inlåta mig på en skildring af de öfriga krogarna, såsom Anglais, Svedois, Stenfoten m. fl. ehuru jag nog är hemmastadd äfven där. Mera ids jag inte skriva. Detta är alldeles tillräckligt.

Tavernofil.

Att „detta är alldeles tillräckligt“, vilja vi äfven tro; och då vi ännu citera följande af nymfomani framkallad „kärlekspoesi“, komma vi till insikt om, i hurudant „sätter“ dessa lättsinniga stråkbrytare-studentskor med sina manliga gelikar i „fosterlandsyrseln“ slutligen hamna

„Studentskan—Typograf.

Han

Hvart ilar du min sköna mö?
Hvart styr din fot, din lilla, nätta
På frusen mark, så kall af snö
Du vill väl alldrig gå och „sätta“.

Hon

Javist, min vän, dit ämnar jag
Och du må gärna stå och „glo“
Jag har ej tid med dig i dag
Jag måste dit till — rendez — vous!

Där uppe finner jag mer' lycka
Än du här nere bjuda kan,
Jag tycker om, då de mig „trycka“
Den rätta „stilen“ jag där fann.
Adjös, med dig — du dummes Schaf, —
Jag älskar vara — typograf! —

Rudi.

Notiser. Uutisia.

— **Kuollut.** T. k. 9 p. kuoli Turussa kirjaltaja *Oskar Aleksander Wasenius* 30 vuoden ikäisenä hivuttavaa tautia sairastettuana.

— **Käytäntö ja teoria.** Kun kirjaltajat lakko-uhkauksen ajalla m. m. koettivat saada yötyön rajoittamista siinä määrin, että tuo sanomalehtilatoja-raukka olisi edes pienen osan saanut nauttia lepoa sillä vuorokauden ajalla, jolloinka ruumis sitä kipeimmin kaipaa, niin Uuden Suomettaren „Matti“ katsoi aivan mahdottomaksi yhtyä tähän pienen pieneen vaatimukseemme, josta sanomalehtitoimistojen nykyiselle työpöjestykselle ei olisi mitään haittaa, kunhan vaan hyvää tahtoa olisi ollut edes nimeksikään. M. m. lausui Matti: „Jos työväki lakolla rikkoo välit, niin työväki puolestaan älköön mitenkään vääräksi nurkuko sitä, jos työnantajat liittoutuvat heitä vastaan ja tekevät työnsulun“.

Viikko tämän jälkeen, kun lakko oli peruutettu ja tämäkin pieni toivomus niinmuodoin jäänyt varteen ottamatta, esiintyy Matti uudelleen siksi suurien mullistuksien esittäjänä, ettemme me työmiehet ole tätä uskaltaneet vielä uneksiakaan.

Näin hyvää huolta pitää Matti meistä silloin: „Puheena olevan lakkohankkeen aikana on herätetty kysymys erään epäkohdan poistamisesta, josta kirjapainojen työväki hyvällä syyllä on valittanut. Niinkuin tiedämme, ei kirjapainotyö ole terveellistä työtä. Paisi itse työn vahingollista laatua, liittyä siihen vielä eräs terveydellisesti varsin arveluttava seikka. Se on yötyö, jota hyvinkin laajassa mitassa kirjapainoissamme suoritetaan. Tämä tapahtuu sanomalehtiä lukevan yleisön mukavuudeksi. Useimmat sanomalehtemme ilmestyvät näet painosta aamusella, jotenka suuri osa toimitus- ja kirjapainotyöstä niitä varten on yöllä suoritettava. Nämät aamulehdet tulevat monen kaupunkilaisen käsiin jo ennenkuin he ovat makuulta nousseet. Nyt on vaadittu, että kirjapainojen yötyön lakkauttamiseksi aamulehtemme muutettaisiin iltalehdiksi, s. o. ne valmistettaisiin päivän aikana ja ilmestyisivät vasta iltapäivällä. Oudolta tuo ehkä aluksi monesta tottumuksiinsa pinttyneestä kaupunkilaisesta saattaisi tuntua, mutta kyllä semmoisella järjestelmällä yleisöönkin nähden on etunsa. Se aika, joka nyt aamusta käsin kulutetaan sanomalehtien lukemiseen, säästyisi päivän työlle, johonka ihmiset yöunen kautta lepääntyneinä voisivat täysillä työvoimilla heti vuoteesta noustaun ryhtyä ilman että hyvät ja pahat uutiset päivän tapahtumista olisivat heidän huomiotaan ja mielialaansa siinä häiritsemässä. Vasta kun päivän paras työ olisi suoritettu, saataisiin sanomalehdet käsiin ja voitaisiin niitten lukemiseen omistaa aikaa työn loputtua. Koko päivän „komento“ muuttuisi siten kaupungeissa aikaisemmaksi ja päästäisiin täälläkin toteuttamaan sitä kultaista sääntöä, että aamun virkku on hyvän onnen lähde.

Maaseudulla asujille tuntuisi sanomalehtien ilmestymisajan siirtyminen myöhemmälle päivän aikana sitä vastoin toisella tavalla. Mitkä nyt saavat sanomalehtensä iltapäivällä, tulisivat silloin saamaan ne vasta seuraavana aamuna,

jotenka he joutuisivat vuorostaan samaan asemaan kuin nykyään aamulehtiä lukeva kaupunkien yleisö, sillä erotuksella vain, että maa-seutulaiset eivät saisi sanomalehtien julkaisemia uutisia yhtä „tuoreina“ kuin kaupunkilaiset. Mutta maaseuduilla ovat ihmiset yleensä elämäntavoiltaan aamuvirkkuja eikä niin ollen liene varsin pelättävissä, että he sanomalehtien lukemisen tähden luopuisivat aamutöittensä säännöllisestä suorittamisesta.

Minusta näyttää, että kysymys sanomalehtiemme muuttumisesta iltalehdiksi ansaitsee kyläkin huomiota. Säästäisimme sen kautta sanomalehtien toimittajain ja kirjapainojen työväen työvoimia ja terveyttä, voisimme korjata kaupunkilaisten myöhäisiä elämäntapoja, mutta emme tuosta muutoksesta synnyttäisi juuri mitään haittoja. Soisin siis, että sanomalehtiemme johtavissa piireissä tämä asia ennen pitkää otettaisiin harkittavaksi, jotta jo tulevan vuoden alussa voisimme saattaa muutoksen käytäntöön“.

— **Täkal. Kirjaltajayhdistyksen Urheiluklubin** hiihtokilpailu on sunnuntaina 18 p. Maalisk. klo 1/2 8 aamulla Kronberg'in selällä 10 ja 5 km matkalla. Yleistä osanottoa toivotaan.

— **Härv. Typografförenings Sportklubb**s skidtäflan går ur stapeln söndagen d. 18 Mars kl. 1/2 8 på morgonen å Kronbergs fjärden på 10 och 5 km bana. Deltagarena i nämnda täflan delas i tvänne kategorier, sålunda att på 10 km bana täfla medlemmar öfver 18 år och på 5 km bana medlemmar under 18 år. Som pris utdelas silvermedaljer och sportartiklar. Allmänt deltagande önskvärd.

Fria ord. Vapaita sanoja.

Oikaisu.

Osa maamme sanomalehdistöä on viime aikoina, puhuessaan uhkaavasta kirjaltajain työkosta, kertonut että Työväen kirjapainon edustaja lausui ensimmäisessä kirjapainonistien kokouksessa Työväen kirjapainon hyväksyneen silloisen isännille lähetetyn tariffin „vaan siksi aikaa kunnes yhteinen saadaan aikaan“, joka ei ole oikein, sillä lausuin että Työväen kirjapaino on „hyväksynyt tariffin, mutta jos sovitteja tulee tehtäväksi, niin onhan luonnollista että sekin sitten yhtyy yhteiseen“.

Työväen kirjapainon edustaja

kirjapainonistien ensimmäisessä kokouksessa.

Reservfonden. — Vararahasto.

Influtna medel. — Kertyneitä varoja.

Simeli arfv. tr. — Simeliuksen p. kirjap. 16: 28.
Handelstryckeriet — Kaupakirjapaino... 5: —.
Finsk tidskr. tr. — Finsk tidskriftn kirjap. 2: 75.
Hufvudstadsbl. civ.s. — Hufvudstadsbl. siv.l. 2: 50.
Central tr. — Centraalipainosta 2: 15.
Nya Pressens tr. — Nya Pressenin kirjap. 2: —.
Päivälehtis tr. — Päivälehtien kirjap. 1: 10.
Hufvudstadsbl. sätt. — Hufvudstadsbl. lat. 1: —.
Saltzensteins tr. — Saltzensteinin kp. ... 1: —.
Tilgmans tryckeri — Tilgmännin paino. —: 27.
Pling-Plang 9: 18.

Summa 43: 23.

1/3 1900.

A. K.

Yksi nuorempi **konepainaja** hakee painajan paikkaa; lähemmin liiton paikanväl. toimistossa.

A. J. Jakobsson.

Helsingissä 1900.

J. Simeliuksen perillisten kirjapaino osakeyhtiö.